

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

**NASIONALE
SENIORSERTIFIKAAT**

GRAAD 12

SEPTEMBER 2023

**AFRIKAANS HUISTAAL V1
NASIENRIGLYN**

PUNTE: 70

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 9 bladsye.

AFDELING A: LEESBEGRIP**VRAAG 1****Nasien van die leesbegrip:**

- Die fokus is op die begrip van die leesteks. Spel- en taalfoute word nie nagesien nie tensy dit die begrip/verstaan van die teks beïnvloed. (Taal- en spelfoute moet wel aangetoon word.)
- Vir **oop vrae** word geen punte toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering moet oorweeg word.
- Vrae wat aanhalings uit die leesstuk verg, word **nie gepenaliseer** indien die aanhalingstekens ontbreek **nie**.
- Waar eenwoord-antwoorde gevra word en die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek **mits** die korrekte woord onderstreep word of op een of ander wyse uitgelig word.
- Wanneer twee, drie of vier feite/punte vereis word en die kandidaat gee 'n hele reeks, word **slegs** die eerste twee of drie feite/punte nagesien.
- Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal waarin die vraestel verskyn, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat nie gepenaliseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.
- Aanvaar dialektiese variasies.

VRAAG 1 (Sien binne konteks na; sien betekenis na, nie woorde/taalgebruik nie.)

Vraag	Antwoord	Punt
1.1.1	(Die druk op sportmense) om te presteer ✓	1
1.1.2	“ál meer” ✓ Sbu Nkosi / Naomi Osaka / Serena Williams / Ben Stokes. ✓ <i>Die antwoorde moet onafhanklik van mekaar nagesien word.</i>	2
1.2	Fiksheid, vaardighede, kondisionering, geesteswelstand. ✓✓✓✓ <i>Die kandidaat bied VIER antwoorde vir EEN punt elk aan.</i>	4
1.3	Hulle verwag om vermaak te word / geniet die prestasies / is tevrede met goeie prestasies, maar gebeur dit nie, is daar oordeel, selfs mondelinge aanvalle op spelers. ✓ <i>Die kandidaat moet na BEIDE kante van die kontras vir EEN punt verwys.</i>	1
1.4	Naomi Osaka het (in 2021) uit die Franse Ope onttrek. / Ben Stokes het in 2021 die jaar lank gerus. / Serena Williams het die geestesgesondheid-platform, Wondermind, gestig. ✓✓ <i>Die kandidaat bied TWEE antwoorde vir EEN punt elk aan.</i>	2

1.5	Sportsterre wen soms wedstryde, maar verloor ook soms. ✓ Sportsterre se geestesgesondheid is soms goed; soms swak. ✓ <i>Die kandidaat bied sy/haar keuse in enige TWEE soortgelyke antwoorde vir EEN punt elk aan.</i>	2
1.6	Daar is geen genade vir sportlui wat onderpresteer nie, juis omdat die publiek verwag dat jy altyd uitstaande moet presteer. ✓	1
1.7	Die waarde word deur die publiek bepaal. / Alhoewel die sportster sy bes probeer, het hy nie volle beheer oor die uitslag / sy prestasie nie. ✓ <i>Die kandidaat bied EEN soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
1.8	Hulle word nie in die geheel (holisties) ontwikkel nie.	1
1.9.1	Die voordeel: Die leerder kry meer geleenthede om sy talent te wys / te ontwikkel. Nadeel: Die leerder swig sonder ondersteuning onder die druk van die hoë verwagtinge van ander. ✓✓ <i>Kandidaat bied enige soortgelyke TWEE antwoorde vir EEN punt elk aan.</i>	2
1.9.2	Dit gaan vir skole meer oor die aansien / naam / prestasie van die skool (as die ontwikkeling van leerders). OF Sommige van dié spelers swig onder die druk en ontwikkel nie. ✓ <i>Die kandidaat bied enige soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
1.10.1	Hy is 'n sport wetenskaplike aan die US. / Hy is betrokke by afrigting op klub vlak. <i>Die kandidaat bied EEN antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
1.10.2	Mening – Hy “vermoed” dit.	1
1.11	Hy kom uit 'n mindergegoede agtergrond, maar is steeds geestelik sterk. <i>Die kandidaat bied enige soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
1.12	Ja, navorsing het bewys dat 42% van internasionale spelers geestesprobleme ervaar teenoor die 20-25% van die wêreldbevolking wat angs en stres ervaar. ✓ <i>Nee kan nie as antwoord oorweeg word nie.</i>	1
1.13.1	Hulle sal makliker geestesprobleme ervaar / met geesteswelstand sukkel / sukkel om druk te verwerk. <i>Die kandidaat bied enige soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1

1.13.2	Ja, dit is moontlik, want ouers kan die leerders teen die druk beskerm. OF Nee, op skool sal afrigters / onderwysers steeds druk op leerders plaas. ✓ <i>Die kandidaat bied sy/haar keuse in enige soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
1.14.1	Hospitaal / -saal / -bed ✓	1
1.14.2	Die bed se struktuur / pasiëntlêer teen bed / monitor teen muur / funksies word gemonitor / drup / arm en been opgelig. ✓ <i>Die kandidaat bied enige EEN antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
1.15	Die woorde hoort nie in 'n hospitaal waar lewens gered word nie, want dit verwys na die dood. / 'n Mens verwag dié woorde eerder op 'n grafsteen as in 'n hospitaal. ✓ <i>Die kandidaat bied enige soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
1.16	Die woorde "Plan B" dui daarop. ✓	1
1.17	Onrealistiese druk word in beide tekste op sportlui geplaas. ✓ <i>Die kandidaat bied enige soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
1.18	TEKS B se speler het fisiese probleme; dié in TEKS A worstel met sielkundige / geestelike / emosionele probleme. ✓ <i>Die kandidaat moet na BEIDE tekste vir EEN punt verwys.</i>	1
TOTAAL AFDELING A:		30

AFDELING B:**VRAAG 2****Nasien van die opsomming:**

- Die nasien van die opsomming word baseer op die insluiting van die relevante feite in die teks wat met die vraag ooreenstem.
- Opskrif/titel: Daar word nie van kandidate verwag om die leesstuk van 'n opskrif/titel te voorsien nie.
- Kandidate moet die opsomming in hul **eië sinne**, in enige volgorde skryf.
- Slegs feite wat in **volsinne** aangebied word, verdien punte.
- Rofwerk/bepanning moet duidelik aangedui word. Indien dit nie die geval is nie, word die eerste opsomming nagesien.
- Kandidate moet die korrekte getal woorde aandui.
- Punte word soos volg toegeken:
 - 7 punte vir 7 feite (1 punt vir elke feit)
 - 3 punte vir taal
 - Puntetotaal: 10
- **Verspreiding van punte vir taal wanneer die kandidaat nie woordeliks aangehaal het nie:**
 - 1–3 feite korrek: ken 1 punt toe
 - 4–5 feite korrek: ken 2 punte toe
 - 6–7 feite korrek: ken 3 punte toe
- **Verspreiding van punte vir taal wanneer die kandidaat woordeliks aangehaal het:**
 - 6–7 direkte aanhalings: ken geen punte vir taal toe nie
 - 4–5 direkte aanhalings: ken maksimum 1 punt vir taal toe
 - 2–3 direkte aanhalings: ken maksimum 2 punte vir taal toe

LET WEL:

- Tel van woorde:
 - Nasieners moet die aantal woorde wat gebruik is, tel.
 - Geen punte word afgetrek as die kandidaat nie die getal woorde aangedui het nie of as die getal woorde wat gebruik is, verkeerd aangedui is.
 - As die getal woorde oorskry is, lees tot by die laaste sin waarin die getal woorde oorskry word en ignoreer die res van die opsomming.

Moontlike antwoord: Die volgende feite MOET in PARAGRAAFVORM aangebied word.

Veganistiese voedsel word makliker en vinniger verteer. Veganisme verseker goeie immuniteit. Geen koolstofvoetspoor word (tydens verbouing) agtergelaat nie. Gebruikers neem nie (nadelige) karsinogene / kankerwekkende stowwe in nie. Jy het glad nie 'n vrieskas nodig nie. Jy kan jou kos in jou eie tuin produseer. Voedsel vir veganiste is goedkoper (as vleis, vis en pluimveeprodukte).

[54 woorde]

AANHALINGS UIT DIE TEKS	EIE WOORDE
• "... dat vertering van voedsel makliker én vinniger plaasvind."	Voedsel word makliker en vinniger verteer.
• "... wat goeie immuniteit verseker."	Veganisme verseker goeie immuniteit.
• "... word verbou sonder om 'n koolstofvoetspoor agter te laat."	Geen koolstofvoetspoor word (tydens verbouing) agtergelaat nie.
• "...bevat nie karsinogene (kankerwekkende stowwe) wat nadelig vir die mens is nie."	Gebruikers neem nie (nadelige) karsinogene / kankerwekkende stowwe in nie.
• "... dat jy nie ... 'n vrieskas nodig het nie."	Jy het glad nie 'n vrieskas nodig nie.
• "... dan kan jy self jou kos in jou eie tuin produseer."	Jy kan jou kos in jou eie tuin produseer.
• "... is plantaardige kos ... goedkoper as vleis, vis en pluimveeprodukte."	Voedsel vir veganiste is goedkoper (as vleis, vis en pluimveeprodukte).
(Getal woorde: 54)	

TOTAAL AFDELING B: 10

AFDELING C: TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**Nasien van hierdie afdeling:**

- Spelling:
 - Eenwoord-antwoorde word nie gepenaliseer nie, al is die spelling nie korrek nie tensy die spelling die betekenis van die woord beïnvloed en/of spelling die aspek is wat geassesseer word.
 - Waar 'n afkorting getoets word, behoort die punte op die regte plek te wees.
- Sinskonstruksies moet taalkundig korrek wees en in volsinne aangebied word soos in die instruksie aangedui.
- By meervoudigekeusevrae word die letter van die korrekte antwoord en/of die antwoord wat uitgeskryf is, as korrek aanvaar.

VRAAG 3: ADVERTENSIE

Vraag	Antwoord	Punt
3.1	Dit sê dat/ dui daarop dat hierdie produk slegs op Netwerk 24 te kry is / nie op enige ander plek beskikbaar is nie. ✓	1
3.2	Klank(e) wat vrygestel word, word voorgestel. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
3.3	Die groter letters / skrif / lettergrootte / die uitroepteken. ✓✓ <i>Die kandidaat bied TWEE antwoorde vir EEN punt elk aan.</i>	2
3.4	Ander boeke word gelees (deur die leser) terwyl hierdie boek (aan die luisteraar) voorgelees word. ✓	1
3.5	Die hond beweeg in 'n rigting, soos beweging ook deur die woorde Op pad geïmpliseer word. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
3.6	Daar is elke maand twee nuwe boeke om na te luister. / Die intekengeld is relatief goedkoop (slegs R99 per maand). / Die geleentheid om na boeke te luister word aan jou gebied. ✓✓ <i>Die kandidaat bied enige TWEE antwoorde vir EEN punt elk aan.</i>	2
3.7	intekenaar ✓	1
3.8	Die leser dink (vir 'n kort rukkie) na wát die bedrag kan wees. / Spanning word geskep. / Klem word gelê op die feit dat dié 'n redelik klein bedrag is. ✓	1
		[10]

VRAAG 4: STROKIESPRENT

Vraag	Antwoord	Punt
4.1	Dit / Die groterwordende woorde (of letters) dui daarop dat die naam (toenemend) harder uitgeroep word. ✓	1
4.2	Hy / Jeremy verskaf 'n antwoord. / Sy verwag 'n antwoord. ✓	1
4.3	Verslaentheid / ontevredenheid / teleurstelling / skok / woede / verstom ✓ EN Die plasing van die arms op die heupe / die mond hang oop / lippe op mekaar / groot oë ✓ <i>Die kandidaat bied telkens enige EEN antwoord vir EEN punt elk aan.</i>	1 1
4.4.1	Hy wil nie hê haar ma moet saamgaan nie. / Hy wil nie saamgaan as haar ma saamgaan nie. / Hy hou nie van die spreekster se ma nie. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
4.4.2	Mense het dikwels 'n swak verhouding met 'n meisie / kêrel se ma / ouers / skoonma / skoonouers. ✓	1
4.5	<u>Dit</u> lyk of ... ✓	1
4.6	C – nasalering. ✓	1
4.7	Dit dui op die geluid wat gehoor word wanneer boodskappe elektronies gestuur of ontvang word.	1
4.8	Hy rol sy oë / oë lyk groter omdat hy ingenome is met sy nuwe plan / omdat hy van sy vrou se voorstel verskil / omdat hy besef sy vrou kom agter dat hy ander planne het. ✓	1
		[10]

VRAAG 5: ARTIKEL

Vraag	Antwoord	Punt
5.1	y – sy ✓	1
5.2.1	konnotatief ✓	1
5.2.2	Hy maak 'n buiging voor die koningin. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke sin vir EEN punt aan.</i>	1
5.3	vlg. ✓	1
5.4	Ja, dit is die naam van 'n publikasie / Engelse woorde. ✓ OF Nee, die woorde is reeds skuinsgedruk om aan te dui dis 'n publikasie / Engelse woorde. ✓	1
5.5	gevolglik / daarom / daaruit / hieroor / daarvolgens ✓	1
5.6	Die maatskappy DoNotPay het die program geskryf. ✓	1
5.7	D – samestellende afleiding ✓	1
5.8	algemene ✓	1
5.9	appèl ✓	1
		[10]

TOTAAL AFDELING C: 30
GROOTTOTAAL: 70